

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia piątek, 21 marca 2025 r.

Poz. 1292

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.65.2025 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 19 marca 2025 r.

Działając na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2024 r., poz. 107, z późn. zm.), **stwierdzam nieważność załącznika Nr 1 do uchwały Nr X/67/25 Rady Powiatu Braniewskiego z dnia 17 lutego 2025 r.** w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym Powiatu Braniewskiego **w części dotyczącej pkt 2.**

Uzasadnienie

Uchwałą, o której mowa na wstępie, Rada Powiatu w Braniewie, powołując się na art. 12 pkt 11 ustawy o samorządzie powiatowym oraz art. 97 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1283, z późn. zm.), ustaliła szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym, w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszej Uchwały.

W ocenie organu nadzoru, przedmiotowy załącznik Nr 1 do ww. uchwały Rady Powiatu, w części wskazanej w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego, w sposób rażąco narusza prawo.

Zgodnie z art. 19 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej, do zadań własnych powiatu należy prowadzenie mieszkań treningowych lub wspomaganych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W myśl art. 53 ust. 4 ww. ustawy, w mieszkaniu treningowym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia.

W ust. 2 ww. przepisu ustawy wskazano z kolei, że mieszkania, o których mowa w ust. 1 (treningowe), są formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

Regulując przedmiotową materię ustawodawca określił również krąg podmiotowy osób, które mogą skorzystać z tej formy pomocy społecznej stanowiąc, że osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie bezdomnej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, może być przyznane wsparcie w mieszkaniu treningowym lub wspomaganim (art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej).

Dodać również trzeba, że zasadniczo pobyt w tego typu placówkach jest odpłatny, gdyż w art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej przewidziano, że opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną,

uwzględniając przyznany zakres usług, jednakże w ww. przepisie wskazano jednocześnie, że osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego.

Podkreślić też należy, że stosownie do art. 97 ust. 5 ww. ustawy, rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Cytowanym przepisem ustawodawca przyznał zatem organom stanowiącym jednostek samorządu terytorialnego uprawnienie jedynie do ustanawiania reguł, jakie przy ustalaniu wysokości opłat za pobyt w mieszkaniu treningowym powinien stosować podmiot kierujący do mieszkania chronionego bądź ośrodka. Kompetencje prawotwórcze nie dotyczą natomiast kreowania bądź modyfikowania kręgu osób korzystających z tejże formy pomocy.

Zauważyć w tym miejscu trzeba, że Konstytucja RP w art. 7, nakłada na organy władzy publicznej obowiązek działania w granicach i na podstawie prawa. Wobec tego, każde działanie organu władzy, musi mieć oparcie w obowiązującym prawie. Normy kompetencyjne powinny być interpretowane w sposób ścisły, literalny. Zakazane jest zatem dokonywanie wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych. Działanie bez delegacji ustawowej lub z jej przekroczeniem stanowi istotne naruszenie prawa i skutkuje koniecznością wyeliminowania z obrotu prawnego danego przepisu.

Mając powyższe na uwadze zakwestionować należy pkt 2 załącznika Nr 1 do uchwały Nr X/67/25 Rady Powiatu w Braniewie, w którym to przepisie postanowiono, że „... osoba usamodzielniania opuszczająca pieczę zastępczą, skierowana na podstawie decyzji administracyjnej do mieszkania treningowego, ponosi odpłatność za pobyt w tym mieszkaniu”.

Norma ta odnosi się do strony podmiotowej ww. wsparcia, określa bowiem zawężony względem ustawy katalog uprawnionych do skorzystania z możliwości prowadzenia niezależnego życia w mieszkaniu treningowym.

Stwierdzić zatem trzeba, że Rada Powiatu Braniewskiego uchwalając, kwestionowany przepis, w sposób rażący naruszyła prawo, gdyż nie miała umocowania do uregulowania przedmiotowej kwestii, a jednocześnie jej działanie stanowiło, w części powtórzenie oraz modyfikację, w akcie prawa miejscowego, regulacji ustawowych - co również jest niedopuszczalne, gdyż wprowadzone załącznikiem Nr 1 do uchwały rozwiązanie prawne może być interpretowane w jej kontekście, prowadząc do całkowitej lub częściowej zmiany intencji prawodawcy (patrz podobnie Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 21 września 2011 r., sygn. akt II SA/Wr 479/11 oraz Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 14 października 1999 r., sygn. akt II SA/Wr 1179/98).

W związku z tym rozstrzygnięto, jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski